

NUMMER 9

NYHEDER **ANMELDELSER** INTERVIEWS FEATURE PODCAST ▼ BLOG ▼ KONTAKT ▼

Oy vey, Lucky Luke!

18. september 2017 af [Dennis Jacob Rosenfeld](#)

1

DET FORJÆTTEDE LAND

999999

Forfatter: Jul

Tegner: Achdé

Forlag: Cobolt

Form: 48 s. i farver, indb.

Vejl. pris: 178,-

Udgivelsesår: 2017

Udgivelsesland: Danmark

Achdé fortsætter rækken af Lucky Luke albums som tegner med en ny forfatter. Jul skriver sin første Lucky Luke-historie, og prøver at tage figuren i en ny retning.

Et fast element i Lucky Luke-historierne har altid været de mange referencer til rigtige personer og historiske begivenheder set igennem en populærkulturel optik. Dette har været koblet med den fransk/belgiske tegneserietradition og derfor har historierne båret præg af det europæiske syn på Amerika og western-genren.

Jul har blandt andet skrevet for det franske satiremagasinet *Charlie Hebdo* og *Cartooning for Peace*, og han vælger at sætte et, for Lucky Luke, nyt scenarie op. Luke bliver kontaktet af den uduelige kvægdriver Ulykkes Jack, som viser sig at hedde Jacob Stern, der har brug for hjælp. Hans familie tror han er advokat, og da han gerne vil opretholde illusionen, beder han Luke om at beskytte hans familie, når de skal krydse prærien. Her stopper lighederne med de traditionelle western-fortællinger, da det ikke er en hvilken som helst familie, men en jødisk familie, der flygtede fra pogromerne i Europa og som så mange andre jøder i 1800-tallet havnede i USA.

Familien består af Jacks forældre Moishe og Rachel, og deres børnebørn, den tyveårige Hanna og Yankel, der nærmer sig sin bar mitzvah. De er klædt som ortodokse jøder. Moishe og Yankel med sorte jakkesæt, hat og kippah. Hanna og Rachel med tørklæder og farverige kjoler. Deres værdigenstande består af en stor mængde bøger, og en gammel og sjælden torah rulle, men måden de kerer om disse tekster på får to banditter til at tro, at de ligger inde med skatte (de tror også fejlagtigt at familien er amish), og historien igennem jager banditterne familien for at berøve dem. Familien er også under tidspres, idet de skal nå frem til deres destination tidsnok til at Yankel kan stå bar mitzvah.

Undervejs bliver Luke konstant konfronteret med de mange ritualer, som jødedommen indebærer, og må gøre tingene anderledes end tidligere. Historien kommer derfor i lige så høj grad til at dreje sig om jødiske traditioner, og forskelle fra for eksempel kristne, og deres syn på verden. Denne vinkel gør også, at historien tager rod i den

SØG

 Søg

🔍 [KIM HELT](#) til [Supersnak: Hvor godt kender du John Byrne?](#)

🔍 Morten Lykkegaard til [Supersnak: Hvor godt kender du John Byrne?](#)

🔍 Matthias Wivel til [KIRBY 100: Danske kongetegninger \(4. del\)](#)

🔍 Malene Hald til [Tegneseriearrangementer i oktober og november](#)

🔍 Kristian Bang Larsen til [Tegneseriearrangementer i oktober og november](#)

FIND OS PÅ FACEBOOK

9 Nummer 9 - magasin ...
2291 Synes godt om

Synes godt om side Del

Vær den første af vennerne, der synes godt om dette

9 Nummer 9 - magasin for tegneserier for 22 timer siden

Husk! Der er masser af tegneseriearrangementer på fredag. I Faraoes Cigarer i KBH kan du møde Peter Madsen, Karoline Stjernfelt og det bogaktuelle animatortalent Pernille Ørum. I Politikens Boghal lægger John Kenn Mortensen og Benni Bødker vejen forbi med deres samling af julemonstre, og på Aarhus universitet er der tegneserieseminar med bl.a. Nummer9s egne Charlotte Fabricius og Carsten Fogh Nielsen -

SENESTE INDLÆG

tvivl om, hvilken tegneserietradition Jul og Achdé hylder med dette hæfte, starter hæftet med at fortælle, hvordan den store gruppe jødiske immigranter kom til at sætte deres præg på USA, og der er et øjeblik, hvor to velkendte profiler ankommer til Gotham City med kufferter, der bærer henholdsvis Supermans logo og Batmans.

Det er normalt med intertekstuelle referencer i Lucky Luke, men sjældent i den grad som Jul har lagt for dagen i dette album. Hver eneste side er fyldt med referencer til populærkultur, historiske figurer og jødedommen. Jul har gået efter en høj grad af autenticitet, og det mærkes. Han er naturligvis langt fra den eneste, der sniger mere eller mindre skjulte referencer til jødedommen ind i tegneserier, Jack Kirby, Siegel & Shuster, Will Eisner, Harvey Kurtzman, og Joe Kubert har alle gjort det, men det er en langt mere udbredt tradition i den amerikanske tegneserieverden end her i Europa. Dette gør også, at albummet føles mere amerikansk end Lucky Luke traditionelt set har gjort, uagtet at alle hæfter trækker på western-genren og den amerikanske populærkultur.

Det bliver aldrig helt tydeligt, hvorfor Jul mener, der er behov for en Lucky Luke-historie, der i så høj grad gennemsyres af jødedommen, og som læser kan man også have sin tvivl om, hvorvidt det er positiv karikatur eller decideret latterliggørelse. Referencerne i historien kan inddeles i to kategorier: de kulturelle klichéer, som de fleste kender (store næser, stærke moderfigurer etc.) og de mere tekstligt funderede referencer, som kræver research, og ikke er almenkendt viden uden for det jødiske miljø. Når Ulykkes Jacks familie tror, han er advokat, og han ikke tør fortælle dem sandheden, er det en klassisk kliché. Når den gamle bedstemor i familien påtaler, at Lucky Luke mangler kød på knoglerne og hendes barnebarn er en god kok, er det en klassisk kliché med den modifikation, at en ortodoks jødisk kvinde i 1800-tallet næppe ville ønske sit barnebarn gift med en ikke-jøde. Faderfiguren i familien er den hurtigste skrædder vest for Wisla-floden, og hans barnebarn beder hurtigere end sin egen skygge. Når der gengives hebraisk tekst i en taleboble er det ikke tilfældigt vrøvl, men direkte citat fra Ashrei-bønnen, der bedes tre gange om dagen og optræder i Davids salmer.

Farver, former og forvirring

10. oktober 2017

0

Supersnak: Hvor godt kender du John Byrne?

7. oktober 2017

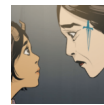
2

Verden ifølge Seriemagasinet: Åben navle og primærfarve

6. oktober 2017

0

De mange boldes mester

6. oktober 2017

0

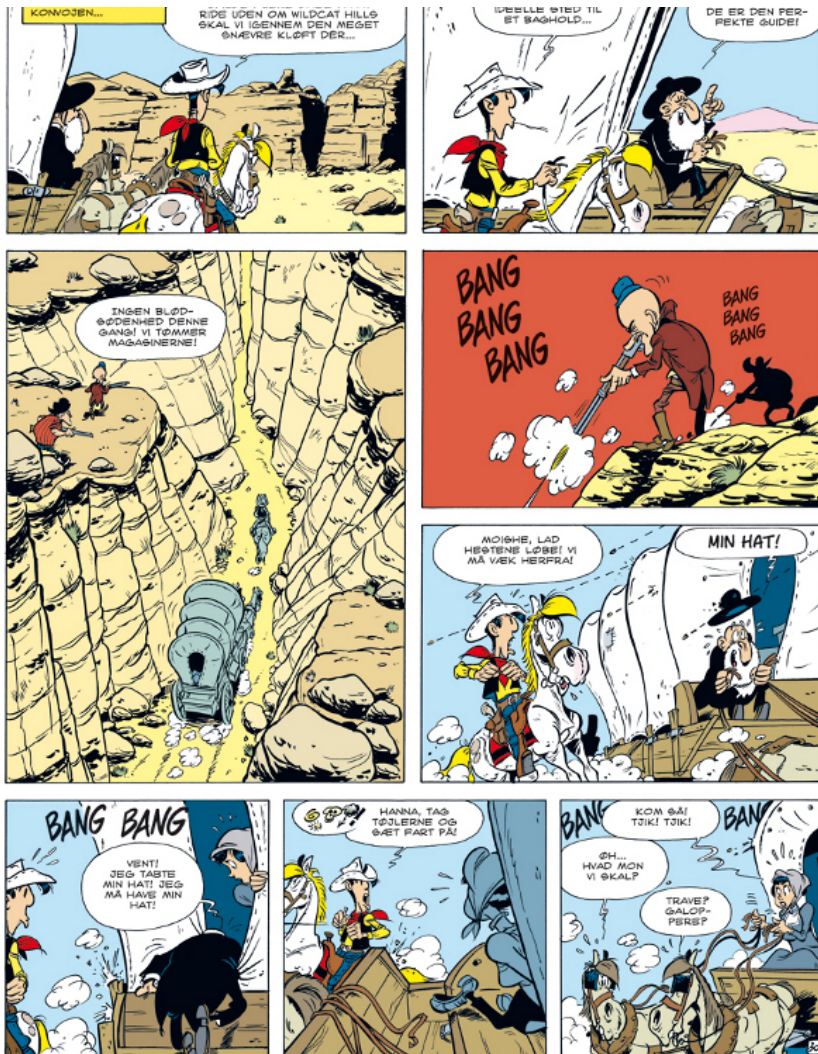
Femi-nichen: Føjelige kællinger

5. oktober 2017

0

Store dele af familien er dræbt af kosakker, og dette er årsagen til deres flugt. David og Goliath-myten optræder direkte, da en af banditterne hedder Goliath og bliver skudt bevidstløs med en sten fra en slangebøsse affyret af den lille Yankel. Der er snakke om Kosher og Treyf, om sabatten, om talmuden, om hvordan jøderne skifter navn for at passe ind, når de ankommer til Amerika, om gefilte fish og gehackte leber. Der er øjeblikke hvor en flugt må gå i stå, da bedstefaren har tabt sin hat (hovedet skal altid være dækket). Der er en samtale, hvor bedstefaren antager, at alle succesfulde mennesker er jøder med forandrede navne. Da de støder på indianere, formår den jødiske familie at knytte stærke bånd til stammen langt hurtigere, end Luke normalt ser.

32

Dette er kun en brøkdel af de mange referencer, og bogen er altså med andre ord proppet til bristepunktet med intertekstuelle nik. Jul har gjort arbejdet med at få en masse detaljer korrekte, men samtidig er der utallige klicheer og karikerede øjeblikke. Det kommer visse steder til at tynde historien, at den er så opsat på at have alle detaljer med. Hvis hvert andet billede skal være en reference, in-joke, namedrop, eller lignende, gør det også, at selve fortællingen ikke har særlig meget plads at folde sig ud på. Med til at påvirke læseoplevelsen er også, at der optræder enkelte skønhedsfejl i oversættelsen, som visse steder virker forstyrrende.

Achd e g or stadig sit bedste for at efterligne Morris' streg og dette g or, at h aftet visuelt glider fint ind i r ekken af *Lucky Luke*-albums. Det kunne kl ede serien, hvis man i stedet for at efterligne Morris' streg gav plads til et mere individuelt og nutidigt udtryk. Matthieu Bonhomme gjorde det med *Manden der sk d Lucky Luke* p a en m ade, som virkelig kl edte figuren. Det er naturligvis forst aeligt og nobelt, at Achd e  nsker at holde Morris' streg i live, men det er samtidig ikke s aelig originalt eller vedkommende. Sp orgsm alet om autenticiteten i disse fortsatte *Lucky Luke*-udgivelser melder sig. Er der flere historier tilbage at fort elle med denne cowboy? Jul giver et rigtig godt bud, og der er helt klart elementer, der f oles friske og tilf ojer nyt liv til b ade Luke og Jolly Jumper, men det ville kl ede Jul at skrue ned for de mere karikerede aspekter. Hans fortid p a *Charlie Hebdo* forn ægter sig ikke, og dette er nok medvirkende til, at der opst ar tvivl visse steder om han griner med j oderne eller af j oderne. Bogen inkluderer en kort Morris-biografi, men har ogs a en biografi om Charles Moses Strauss, der blev den f erste j diske borgmester. H aftets Jacob Stern (Ulykkes Jack) m a ogs a betragtes som en slet skjult hentydning til Levi Strauss' nev . der overtog det kendte denim buksefirma

Det nye samarbejde mellem Jul og Achdé er altså i første omgang af lidt blandet kvalitet, men ikke desto mindre er der plads til optimisme, da albummet trods sine mangler er underholdende. Hvis Jul kan udvikle sin historiefortællingen yderligere og løfte sig over *Charlie Hebdo*-niveau, og Achdé måske endda kan give plads til en mere personlig streg, er der uden tvivl takter til noget virkelig godt med de to herrer ved roret.

📌 Achdé, Jul, Lucky Luke

DEL PÅ [f](#) [t](#) [@](#) [G+](#) [in](#) [t](#) [✉](#)

Dennis Jacob Rosenfeld

Dennis Jacob Rosenfeld har hele sit liv arbejdet med ord, lyd og billeder. Han har skrevet speciale om tegneserier, og ville ikke opponere imod at blive kaldt for en nørd.

FORRIGE ARTIKEL

**Supersnak med Teenage Mutant
Ninja Turtles' bogaktuelle Jim
Lawson**

NÆSTE ARTIKEL

**Lucha Comico: Orbital, Ranx,
Gammelpot og meget mere**

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE

Ekstraordinært ekstraordinær

19. september 2016 af [Morten Tjalve](#)

🗨️ 7

Gammel cowboy i nyt kluns

13. maj 2016 af [Christian Aarestrup](#)

🗨️ 0

1 KOMMENTAR

Carsten Søndergaard on 28. September 2017

[Reply](#)

Faktisk har albummet fået en meget positiv modtagelse i jødiske kredse i Frankrig.

Men deltagerne i den franske udgave af tv-programmet "Smagsdommerne" (en mere showpræget udgave end den danske, hvor forfatterne selv medvirker og kommer i krydsild) havde ligesom nummer9's anmelder svært ved at afgøre, om der er tale om positiv karikatur eller latterliggørelse. I en sådan grad, at den kvindelige smagsdommer på et tidspunkt insisterende henvendte sig til Jul og sagde "Vis os din pik!"

Man kan selv se det her:

<https://www.youtube.com/watch?v=2GRYAkGRa-U>

mange af de danske, der i adskillige tilfælde heller ikke anede, hvad de havde fået mellem hænderne). Men det gælder selvfølgelig ikke for Dennis Jacob Rosenfeld.

Forresten åbner netop i dag en store udstilling om René Goscinny på Museum for Jødisk Kunst og Historie i Paris. Museet vil med udstillingen gerne afkræfte et mangeårigt rygte om, at Goscinny forsøgte at skjule sin jødiske herkomst.

<https://www.timeout.com/paris/en/museums/rene-goscinny-au-dela-du-rire>

SKRIV ET SVAR

Kommentar

Navn

E-mail

Website

Skriv kommentar

NUMMER 9

Nummer 9 er et tegneseriemagasin på nettet for alle med interesse for tegneseriemediet, den niende kunstart, som de siger i Frankrig. På Nummer 9 bringer vi anmeldelser, nyheder og baggrundsstof, som henvender sig til såvel nye som garvede tegneserielæsere.

BLIV EN DEL AF NUMMER 9

Nummer 9 søger altid efter kompetente og engagerede bidragsydere, der vil være med til at skabe Danmarks bedste magasin for tegneserier og grafisk litteratur.

Læs mere her

TEGNERIE-RESURSER

Dansk Tegneserieråd
Danske Tegneserieskabere
Comicwiki
Copenhagen Comics
Art Bubble
Storm P. Museet
The Animation Workshop